

Gevelgroen in Haarlem

1. Aanleiding

Geveltuinen en ander groen dat door bewoners wordt onderhouden, wordt erg gewaardeerd en is belangrijk voor het groene beeld van de stad. De openbare ruimte leent zich goed voor participatie door onder andere burgers. Deze nota bevat duidelijke spelregels voor bewoners met betrekking tot gevelgroen. Doelstelling van deze uitvoeringsregels is dat gevelgroen moet bijdragen aan een meer sociale, leefbare en klimaatbestendige woonomgeving. Wanneer bewoners in hun directe woonomgeving de openbare ruimte samen intensiever onderhouden en/of fleuriger inrichten, wordt de straat/ buurt immers leefbaarder en socialer. Met het vaststellen van deze spelregels kan er duidelijker gecommuniceerd worden met bewoners en snel en adequaat ingesprongen worden op wensen van bewoners.

Geveltuinen brengen kleur en natuur in een overwegend stenen omgeving. Met name in de groenarme wijken zoals het centrum zijn de geveltuinen een belangrijke toevoeging aan het directe buurtgroen. Geveltuinen hebben een gunstig effect op het insectenleven doordat er vaak veel bloemen in voorkomen. Daarnaast kunnen geveltuinen, een bijdrage leveren aan het waterbergende vermogen van de leefomgeving en de bewustwording van bewoners rond dit thema vergroten. De wens is dan ook om ze te behouden en waar mogelijk uit te breiden, maar wel met duidelijke, regels om onveilige situaties te voorkomen.

In deze notitie wordt met gevelgroen het volgende bedoeld: Gevelgroen is een smalle strook openbare ruimte, ingericht als kleine tuin aan de straatkant direct tegen de gevel. Voor tuinen bij woonarken is apart beleid en vallen dus niet onder deze spelregels. Voor oneigenlijk gebruik van gemeentegrond is ook apart beleid. Geveltuinen vallen hier niet onder.

In dit document zijn de uitvoeringsregels voor gevelgroen beschreven. Ter promotie van gevelgroen is er een webpagina gemaakt met handige tips en spelregels voor bewoners.

2. Spelregels voor gevelgroen

2.1 Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)

Onderstaande regels zijn opgesteld om de veiligheid en beeldkwaliteit te bewaken. Deze regels moeten gezien worden als beleidskader voor geveltuinen. Het is een nadere uitwerking van het gebruik van een openbare plaats overeenkomstig de publieke functie, conform artikel 2:10 lid 1 APV:

Het is verboden een openbare plaats, waaronder de weg of een weggedeelte, anders te gebruiken dan overeenkomstig de publieke functie daarvan, indien:

- a) Het gebruik schade toebrengt of kan toebrengen aan de openbare plaats, de bruikbaarheid van de openbare plaats belemmert of kan belemmeren, dan wel een belemmering vormt of kan vormen voor het beheer of onderhoud van de openbare plaats; of
- b) Het gebruik niet voldoet aan redelijke eisen van welstand.

Als de tuin niet voldoet aan de volgende regels is er geen sprake van een geveltuin en kan er gehandhaafd worden op grond van artikel 2:10 APV. Indien de spelregels worden nageleefd is er overigens geen vergunning voor het opbreken, graven of spitten in de weg nodig op grond van artikel 2:11 APV.

2.2 Spelregels

In geval dat grond die gebruikt wordt voor een geveltuin voor de aanleg in eigendom is van de gemeente blijft die grond na de aanleg van een geveltuin eigendom van de gemeente. De volgende spelregels gelden voor alle geveltuinen in Haarlem.

De bewoner is verantwoordelijk voor onderhoud en instandhouding van de geveltuin en de eigenaar van het pand waaraan de geveltuin grenst, moet akkoord zijn met de aanleg. De bewoner moet zelf met het initiatief komen voor het aanleggen van een geveltuin.

1. Afmetingen

- 1.1. De geveltuin mag maximaal 60 cm breed zijn en heeft maximaal de gevellengte van het gebouw.
- 1.2. Er mag maximaal 30 cm diep gegraven worden. Bij schade aan kabels en leidingen wordt de veroorzaker aansprakelijk gesteld.

- 1.3. Het trottoir moet breed genoeg zijn; de doorgang moet minimaal 1.50 meter blijven, ook als er paaltjes en bomen zijn.

2. Veiligheid

- 2.1. Het is verplicht de geveltuin aan te leggen met kantopsluiting van de tegels of klinkers die uit de bestrating zijn weggenomen, of met een andere lage kantopsluiting die maximaal 30 cm hoog is. Er moet een kantopstelling worden gemaakt om verzakking van de stoeptegels te voorkomen.
- 2.2. Begroeiing mag geen overlast en veiligheidsrisico's voor voorbijgangers en/of burens veroorzaken.
- 2.3. Openbare verlichting en toebehoren, zoals elektriciteitskastjes, moeten zichtbaar en bereikbaar blijven. Gemeente en nutsbedrijven hebben altijd vrije toegang tot de kabels en leidingen onder de geveltuin. Voor eventuele schade aan de geveltuin kan de gemeente niet verantwoordelijk worden gesteld.
- 2.4. Bomen op openbare grond moeten goed toegankelijk blijven om eventueel gesnoeid of gekapt te worden.
- 2.5. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is niet toegestaan

3. Beeldkwaliteit

- 3.1. Geveltuinen mogen in elke straat worden aangelegd, maar niet in winkelstraten, bij terrassen of andere uitstallingen.
- 3.2. Stoeptegels moeten worden bewaard, zodat de bestrating in oorspronkelijke staat kan worden hersteld. Asphalt mag niet worden opengebroken voor de aanleg van een geveltuin.
- 3.3. Bomen, breed groeiende struiken en vijvers zijn niet toegestaan. Deze kunnen schade toebrengen aan gebouwen, kabels en leidingen.
- 3.4. Als de bewoner verhuist dient de nieuwe bewoner de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het geveltuintje over te nemen. Of de straat dient in oorspronkelijke staat te worden hersteld.
- 3.5. De geveltuin moet in gebruik zijn als tuin en moet bijdragen aan de groenbeleving van de buurt. Het mag dus geen opslagplaats worden van tegels, e.d.

De gemeente heeft te allen tijde het recht om bij verwaarlozing of het niet voldoen aan bovenstaande spelregels bestuursdwang toe te passen en te eisen de situatie weer in oude staat terug te brengen.

Groenarme buurten

Bestaande situaties in verdichte- groenarme buurten die lang geleden zijn aangelegd zullen niet altijd voldoen aan standaard doorgangruimte van 1,50 meter. Op deze bestaande situaties zal niet actief worden gehandhaafd als het gaat om straten die geen belangrijke winkelstraten zijn en waar maximaal een snelheidslimiet van 30 kilometer geldt. De maximale breedte van een geveltuin blijft in alle gevallen 60 cm. De rijweg mag nooit worden gebruikt voor de geveltuin. Dit in verband met de doorgang voor hulpdiensten, die minimaal 3,5 meter moet zijn. De andere regels in dit hoofdstuk genoemd gelden ook voor deze locaties, net zoals in de rest van de stad. Alleen bij een handavingsverzoek zal de gemeente wel moeten handhaven.

Overgangssituatie

Met het vaststellen van spelregels voor geveltuinen gaat er in de praktijk voor mensen vrijwel niets veranderen ten opzichte van de situatie van voor 2018. Waar we op dit moment nog bij ieder handavingsverzoek moeten handhaven en de hele geveltuin zouden moeten verwijderen, hoeft dat niet meer als de geveltuin voldoet aan de spelregels. Burgers krijgen hiermee dus meer zekerheid.